

หัวข้อวิจัย	พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลก: กรณีศึกษา อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร
ผู้ดำเนินการวิจัย	อาจารย์โสภารวรรณ ตริสุวรรณ์ อาจารย์ธัญชนก บุญเจือ อาจารย์ชิตชม กั้นจุฬา อาจารย์ฉัตรพร แสงพิรุณ อาจารย์ธัญชนา ลักษณะวิรามสิริ และนางสาวคุณัญญา เบญจวรรณ
ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวงศ์ ดร. เท็ดชาย ช่วยบำรุง
หน่วยงาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ปีการศึกษา	2554

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลก: กรณีศึกษา อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร จัดทำขึ้นเพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลก ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลก และแนวทางการพัฒนาปัจจัยส่วนผสมทางการตลาด ในอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐบาล ผู้ประกอบการระบบการขนส่ง โรงแรมที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก สามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับกลยุทธ์ทางการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในอนาคตได้อย่างเหมาะสม

คณะผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 523 คน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 277 คน ที่มาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และสุโขทัย-ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งมรดกโลกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 25-34 ปี อาชีพข้าราชการ/พนักงานวิสาหกิจ สถานภาพโสด ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท

ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 25-34 ปี อาชีพนักศึกษาและนักเรียน สถานภาพโสด ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 50,001 บาท ขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลก พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยโดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลกแล้วมากกว่า 1 ครั้ง ทั้งนี้ในการเดินทางโดยส่วนใหญ่มีวิธีการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตัวเอง มักมีผู้ร่วมเดินทางมาด้วย ซึ่งในการเดินทางจากบ้านถึงแหล่งท่องเที่ยวเดินทางด้วยรถประจำทาง ระหว่างที่อยู่ในแหล่งมรดกโลก การเดินทางจากบ้านพักถึงแหล่งท่องเที่ยวเที่ยวมา ใช้รถยนต์ส่วนตัว จากแหล่งท่องเที่ยวเดินทางกลับบ้านด้วยรถส่วนตัวระหว่างอยู่ในแหล่งมรดกโลกเดินทางด้วยรถส่วนตัว โดยใช้โรงแรมเป็นที่พักแรมโดยนักท่องเที่ยวให้ความสนใจร่วมกิจกรรมรับประทานอาหาร ซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่พักแรมเฉลี่ย/คน/คืน 1-500 บาท โดยทำการจองที่พักแรมด้วยตนเอง จะใช้ระยะเวลาในการเดินทาง 1-2 วัน ทั้งนี้ได้ทำการศึกษาแหล่งข้อมูลท่องเที่ยวจากเพื่อนหรือการบอกต่อ มักเลือกซื้อกิจกรรมท่องเที่ยวจากผู้ประกอบการโดยตรง โดยทั่วไปไม่ประสบปัญหาในการท่องเที่ยว ซึ่งมีความต้องการให้พัฒนาป้ายบอกทาง เมื่อนักท่องเที่ยวได้เดินทางท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลกมีความรู้สึกพึงพอใจสูงกว่าความคาดหวัง โดยมีความพึงพอใจในแหล่งมรดกโลกอยู่ในระดับพอใจมาก ซึ่งเมื่อเทียบกับความคุ้มค่ากับเงินที่จ่ายอยู่ในระดับคุ้มค่ามาก โดยในอนาคตนักท่องเที่ยวจะกลับมาท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลกอีกครั้ง และในอนาคตนักท่องเที่ยวจะแนะนำให้ผู้อื่นมาท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลกอีก ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลกเป็นครั้งแรก ทั้งนี้ในการเดินทางโดยส่วนใหญ่มีวิธีการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตัวเอง มักมีผู้ร่วมเดินทางมาด้วยซึ่งในการเดินทางจากบ้านถึงแหล่งท่องเที่ยวเดินทางด้วยรถประจำทาง ระหว่างที่อยู่ในแหล่งมรดกโลก การเดินทางจากบ้านพักถึงแหล่งท่องเที่ยวเที่ยวมา ใช้รถประจำทาง จากแหล่งท่องเที่ยวเดินทางกลับบ้านด้วยรถประจำทางโดยใช้โรงแรมเป็นที่พักแรม โดยนักท่องเที่ยวให้ความสนใจร่วมรับประทานอาหาร ซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่พักแรมเฉลี่ย/คน/คืน 1-500 บาท โดยทำการจองที่พักด้วยตนเอง จะใช้ระยะเวลาในการเดินทาง 5 วันขึ้นไป ทั้งนี้ได้ทำการศึกษาแหล่งข้อมูลท่องเที่ยวจาก Internet มักเลือกซื้อกิจกรรมท่องเที่ยวจากผู้ประกอบการโดยตรง โดยทั่วไปไม่ประสบปัญหาในการท่องเที่ยว มีความต้องการให้พัฒนาป้ายบอกทาง เมื่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลกมีความรู้สึกพึงพอใจสูงกว่าความคาดหวังในระดับพอใจมาก ซึ่งความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับเงินที่จ่ายอยู่ในระดับ

คุ่มค่ามาก โดยในอนาคตนักท่องเที่ยวจะกลับมาท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลกอีกครั้ง และในอนาคตนักท่องเที่ยวจะแนะนำให้ผู้อื่นมาท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลกอีก

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว และด้านการส่งเสริมการขาย และควรมีการพัฒนาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการมีส่วนร่วมทางธุรกิจ และด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยวให้ดีขึ้นตามไปด้วย จึงจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้น

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยว คือด้านแหล่งท่องเที่ยว และควรมีการพัฒนาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการขาย ด้านการมีส่วนร่วมทางธุรกิจ ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว และด้านสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวให้ดีขึ้นตามไปด้วยจึงจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้น